

Małgorzata Wrześniewska
Politechnika Częstochowska

Polityka w prasie – analiza prasoznawcza czasopisma „Niedziela” za rok 2016

Politics in the Press – the Press-Scientific Analysis of “Niedziela” 2016

Słowa kluczowe: tygodnik katolicki „Niedziela”, prasa katolicka, prasa opiniotwórcza, polityka w prasie, analiza zawartości prasy, analiza jakościowa, analiza ilościowa

Keywords: Catholic weekly „Niedziela”, the Catholic press, opinion-forming press, politics in the press, content analysis of the press, qualitative analysis, quantitative analysis

Abstract

The Catholic weekly “Niedziela” (Sunday) has been published in Poland since 1926. It is one of the leading representatives of the Polish Catholic Press. The editorial team aims to present religious, ethical, economic, historical, social and political issues. The author of the following article used a quantitative method to examine the material on political issues and select 696 texts, which were classified into one of three categories: international politics, Polish politics and politicians, and opposition. The qualitative method made it possible to carry out a substantive assessment of the collected material. The article also looks at the various journalistic genres used in the magazine.

Wstęp

Życie polityczne w Polsce to obszar bardzo złożony, składający się z wielu uczestników. Jednym z nich, stanowiącym integralną część tego złożonego systemu, jest Kościół katolicki¹. W Polsce instytucja ta jest mocno zakorzeniona w narodowej tradycji, historii i kulturze. Aktywne oddziaływanie, obecność oraz tworzenie mediów katolickich sprawiają, że Kościół katolicki nie tylko ewangelizuje, ale także czynnie uczestniczy w życiu społecznym i politycznym kraju.

¹ M. Jasiukiewicz, *Kościół Katolicki w polskim życiu politycznym 1945-1989*, „Prace Naukowe Akademii Ekonomicznej imienia Oskara Langego we Wrocławiu” 1993, nr 649, s. 5.

Dzisiejsze media są dla niego *nową amboną*², która daje nowe możliwości dotarcia do wiernych żyjących niejednokrotnie w *medialnym getcie*³.

Swoiste znaczenie wśród mediów katolickich zajmuje prasa katolicka. W Polsce ukazuje się około trzystu tytułów⁴, kierowanych do różnych grup odbiorców oraz o różnym zasięgu⁵. Reprezentantem tego segmentu prasowego, z ponad dziewięćdziesięcioletnią tradycją jest tygodnik katolicki „Niedziela”⁶. Czasopismo zostało założone przez bp. Teodora Kubinę. Pierwszy numer tygodnika ukazał się 4 kwietnia 1926 roku, a jego redaktorem naczelnym był ks. Wojciech Mondry. Odbiorcami czasopisma byli wierni z terenu diecezji częstochowskiej⁷. Zgodnie z wolą założyciela pismo miało za zadanie głosić Słowo Boże, łączyć społeczeństwo, unikać konfliktów i zatargów. Nie włączać się w sprawy polityki i nie pomagać żadnej partii politycznej⁸. W początkowym okresie tygodnik miał objętość dwunastu stron i był drukowany w Katowicach w nakładzie około siedmiu tysięcy egzemplarzy⁹. Wybuch II wojny światowej przerwał wydawanie czasopisma. Do wznowienia doszło w 1945 roku.

Pierwszy powojenny numer miał zasięg krajowy i był edytowany pod redakcją ks. dr. Antoniego Marchewki. Niestety w 1953 roku pismo zostało

² E. Kossewska, J. Adamowski, *Od redaktorów*, [w:] *Media wyznaniowe w Polsce 1989-2004*, red. Eidem, Warszawa 2004, s. 7-8.

³ Ibidem.

⁴ K. Parzych, *Prasa i media katolickie*, Dostępny w World Wide Web: <<https://goo.gl/4tyH6T>> [Dostęp: 23.04.2017].

⁵ Należą do nich m.in.: „Nasz Dziennik”, tygodniki: „Gość Niedzielny”, „Niedziela”, „Przewodnik Katolicki”, „Tygodnik Powszechny”, miesięczniki: „Króluj nam Chryste”, „Różaniec”, „Rycerz Niepokalanej”, „Cuda i Łaski Boże”, „Nasza Arka”, „List”, „Posłaniec”, „L'Osservatore Romano”, dwumiesięczniki: „Głos dla Życia”, „Christianitas”, kwartalniki: „Cywilizacja”, „Posłaniec Świętej Rodziny”, „Fronda”. Polskie pisma katolickie dla dzieci: „Anioł Stróż”, „Promyk Jutrzenki”, „Promyczek Jutrzenki”, „Mały Gość Niedzielny”, „Promyczek Dobra”, „Echo Dzieciom”, „Króluj nam Chryste”, „Mały Rycerzyk Niepokalanej”, „Mały Przewodnik Katolicki”, „Świat Misyjny” i „Moje Pismo Tęcza” (za: *Polska Prasa Katolicka*, Dostępny w World Wide Web: <<https://goo.gl/5hr3Xv>> [Dostęp: 23.04.2017]; Wiara.pl, Dostępny w World Wide Web: <<https://goo.gl/MzF5w>> [Dostęp: 23.04.2017]; M. Bodak, *Katolicka prasa dla Twojego dziecka*, „Niedziela” [online], 2007, nr 22, Dostępny w World Wide Web: <<https://goo.gl/WZvqsQ>> [Dostęp: 23.04.2017]; *Kościół katolicki w Polsce 1991-2011. Rocznik statystyczny*, red. P. Ciecieląg, Warszawa 2014, Dostępny w World Wide Web: <<https://goo.gl/qXCUFz>> [Dostęp: 14.05.2017].

⁶ M. Frukacz, *90 lat temu ukazał się pierwszy numer „Niedzieli”*, „Niedziela” [online], Dostępny w World Wide Web: <<https://goo.gl/bqJkWC>> [Dostęp: 15.05.2017].

⁷ M. Frukacz, *Historia Tygodnika Katolickiego „Niedziela”*. *Kalendarium*, „Niedziela” [online], Dostępny w World Wide Web: <<https://goo.gl/kYnFjX>> [Dostęp: 24.04.2017].

⁸ T. Kubina, *Arcypasterska zachęta*, „Niedziela” 1926, nr 1, s. 2; zob. też A. Bajor, Z. Żmigrodzki, *Tygodnik katolicki „Niedziela” 1926-1939*, Częstochowa 2002, s. 31.

⁹ B. Rygiel, „Niedziela” i „Gość Niedzielny” jako przykłady tygodników katolickich, „Rocznik Bibliologiczno-Prasoznawczy” 2010, t. 13, nr 2, s. 161.

zawieszono na okres 28 lat. Kolejne lata były czasem usilnych starań o przywrócenie jego wydawania, do czego doszło 7 czerwca 1981 roku, a jego redaktorem naczelnym został ks. dr Ireneusz Skubiś. W tym samym roku po ogłoszeniu stanu wojennego w Polsce ponownie zawieszono pracę czasopism, co trwało do 21 marca 1982 roku. Od tego dnia tygodnik katolicki „Niedziela” ukazuje się regularnie i bezustannie¹⁰. W 2014 roku redaktorem naczelnym została Lidia Dudkiewicz, a zasłużony przez 33 lata swojej bezustannej pracy ks. Skubiś otrzymał tytuł honorowego redaktora naczelnego „Niedzieli”¹¹. Wydawcą czasopisma jest Kuria Metropolitalna w Częstochowie¹². Tygodnik ma zasięg ogólnopolski, rozpowszechniany jest także wśród Polonii. Nakład czasopisma to około 130 tysięcy egzemplarzy, a wydania świąteczne sięgają nawet 170 tysięcy egzemplarzy¹³. Pismo ma dziewiętnaście edycji regionalnych: Łódź, Częstochowa, Sosnowiec, Legnica, Lublin, Kraków, Przemyśl, Toruń, Podlasie, Kielce, Warszawa, Zielona Góra–Gorzów Wielkopolski, Wrocław, Świdnica, Bielsko-Biała, Rzeszów, Szczecin–Kamień Pomorski, Zamość–Lubaczów, Sandomierz¹⁴. W obecnej dobie tygodnik, podążając za nowoczesnością, przerodził się w jednostkę multimedialną, która posiada własne studio internetowe, radiowe, telewizyjne oraz swoją serię wydawniczą „Biblioteka Niedzieli”¹⁵.

Obecnie tygodnik ma charakter nie tylko opiniotwórczy, ale w szczególności duszpasterski i patriotyczny, poświęcający się *Bogu i Ojczyźnie*¹⁶. Redakcja przedstawia swoim czytelnikom treści o tematyce religijnej, etycznej, ekonomicznej, historycznej, a także społecznej i politycznej¹⁷.

W 1997 roku w okresie przedwyborczym „Niedziela” udostępniła swoje łamy prawicowym ugrupowaniom politycznym. Przedstawiała m.in. programy wyborcze Akcji Wyborczej „Solidarność” oraz Ruchu Odbudowy Polski. Podsumowała działalność poprzednich rządów, zwracając szczególną uwagę na prace Sejmu i poszczególnych partii politycznych w sprawie aborcji czy

¹⁰ Ibidem, s. 162-163.

¹¹ Ks. M.F, TK/Częstochowa/KAI, *Lidia Dudkiewicz nowym redaktorem naczelnym Tygodnika Katolickiego „Niedziela”*, „Niedziela” [online], Dostępny w World Wide Web: <<https://goo.gl/Vt5D6A>> [Dostęp: 05.05.17].

¹² *Stopka redakcyjna*, „Niedziela” 2016, nr 1.

¹³ Ks. M.F, TK/Częstochowa/KAI, *Księga pamiątkowa na 90-lecie tygodnika „Niedziela”*, „Niedziela” [online], Dostępny w World Wide Web: <<https://goo.gl/SXXCVn>> [Dostęp: 05.05.17].

¹⁴ *Stopka redakcyjna*, „Niedziela” 2016, nr 1.

¹⁵ Ks. M.F, TK/Częstochowa/KAI, *Księga pamiątkowa na 90-lecie tygodnika „Niedziela”*, „Niedziela” [online], Dostępny w World Wide Web: <<https://goo.gl/SXXCVn>> [Dostęp: 05.05.17].

¹⁶ I. Skubiś, *Słowo ks. red. Ireneusza Skubisia*, „Niedziela” 2014, nr 27, s. 3.

¹⁷ *E-niedziela. Wydanie elektroniczne*, Dostępny w World Wide Web: <<http://e.niedziela.pl/>> [Dostęp: 05.05.17].

aprobaty umowy międzynarodowej pomiędzy Stolicą Apostolską a Rzeczpospolitą Polską¹⁸.

W roku 2005, kiedy Polska szykowała się do wyborów parlamentarnych i prezydenckich, na łamach tygodnika zamieszczono artykuł ówczesnego redaktora naczelnego ks. Ireneusza Skubisia pt. *Z kartą wyborczą w rękę*, w którym udzielił on swojego poparcia partii PiS, mówiąc: *Osobiście mam duże przekonanie do PiS-u, jest on bardzo bliski społecznej nauce Kościoła, która głosi, że państwo musi pochylić się nad człowiekiem, żeby mu pomóc (...). Nie odrzucając innych, zastanówmy się nad propozycjami PiS-u, bo wydaje się, że są tego warte*¹⁹.

Równie silne poparcie dla prawicowego ugrupowania politycznego było widoczne m.in. w wywiadzie tygodnia zatytułowanym *W trosce o silną i uczciwą Polskę*²⁰ przeprowadzonym przez redaktora naczelnego z prezydentem Warszawy Lechem Kaczyńskim, kandydatem Prawa i Sprawiedliwości na prezydenta RP²¹.

Informacje dotyczące kampanii wyborczej w 2007 oraz 2011 roku pismo przedstawiało w dwóch kierunkach na łamach wydań diecezjalnych w rubrykach krajowych²².

W 2015 roku podczas wyborów prezydenckich czasopismo aktywnie uczestniczyło w kampanii wyborczej. Redakcja przybliżyła swoim czytelnikom sylwetkę i poglądy polityczne tylko jednego spośród jedenastu kandydatów do fotela prezydenckiego – Andrzeja Dudy, kandydata PiS²³.

Analiza

Na potrzeby artykułu przedmiotem badań uczyniono treści o szeroko pojętej tematyce politycznej podejmowanej na łamach „Niedzieli”. Badaniu poddano 52 numery periodyku z 2016 roku. W tym celu autorka posłużyła się metodą badawczą – analizą zawartości prasy, która przebiegała w dwóch kierunkach,

¹⁸ J. Dzierżyńska-Mielczarek, *Tygodnik Katolicki „Niedziela” w latach 1981-2014. Koncepcja wydawnicza i miejsce w polskim systemie medialnym*, „Kultura – Media – Teologia” [online] 2016, nr 24, Dostępny w World Wide Web: <<https://goo.gl/dpyPfe>> [Dostęp: 4.07.17].

¹⁹ I. Skubiś, *Z kartą wyborczą w rękę*, „Niedziela” 2005, nr 38, s. 6; zob. też J. Dzierżyńska-Mielczarek, op. cit., <<https://goo.gl/dpyPfe>> [Dostęp: 4.07.17].

²⁰ *W trosce o silną i uczciwą Polskę. Z Lechem Kaczyńskim rozmawiał ks. inf. Ireneusz Skubiś*, „Niedziela” 2005, nr 39, s. 10-11, zob. też J. Dzierżyńska-Mielczarek, op. cit., <<https://goo.gl/dpyPfe>> [Dostęp: 4.07.17].

²¹ J. Dzierżyńska-Mielczarek, op. cit., <<https://goo.gl/dpyPfe>> [Dostęp: 4.07.17].

²² Ibidem, s. 138.

²³ M. Wrześniewska, *Wizerunek prezydenta Andrzeja Dudy na łamach tygodnika katolickiego „Niedziela”*, [w:] *Polityka i politycy w prasie XX i XXI wieku*, red. M. Dajnowicz, A. Miodowski, Białystok 2016, s. 53.

tn. przybrała charakter ilościowy i jakościowy. Metodą ilościową przebadano materiał o tematyce politycznej i wyselekcjonowano 696 teksów, które zaklasyfikowano do jednej z trzech kategorii: polityka międzynarodowa, polska polityka i politycy oraz opozycja. Metoda jakościowa umożliwiła ocenę merytoryczną zebranego materiału badawczego. Dokonano również analizy wyselekcjonowanych tekstów ze względu na gatunki dziennikarskie, w których były prezentowane.

Tabele 1 i 3 przedstawiają częstotliwość ukazywania się treści o tematyce politycznej w tygodniku oraz ich zawartość procentową. Tabele 2 i 4 prezentują rodzaj gatunków dziennikarskich pojawiających się w gazecie, a także, jaki stanowią procent badanego materiału.

Teksty miały różną postać, najczęściej przybierały formę najmniejszego gatunku informacyjnego wzmianek we fleszach – 315, co stanowi 45,4% badanego materiału. Drugim informacyjnym gatunkiem dziennikarskim była notatka, która z wynikiem 136 pozycji stanowiła 19,6% całości materiału. Autorzy pisma bardzo chętnie posługiwali się także gatunkami publicystycznymi. Na trzecim miejscu z wynikiem 109 pozycji znalazł się felieton. Następny był artykuł, który z wynikiem 91 pozycji stanowił 13,1%. Popularną formą wypowiedzi był też wywiad. Podczas analizy do badania zaklasyfikowano 37 wywiadów, które stanowiły 5,3% materiału. Artykuł wstępny stanowił zaledwie 0,40% badanego materiału. Na ostatniej pozycji wśród zastosowanych przez autorów współpracujących z pismem gatunków dziennikarskich z wynikiem 0,14% znalazły się: korespondencja, reportaż i komentarz²⁴.

²⁴ Podziału gatunków dziennikarskich dokonano na podstawie: K. Wolny-Zmorzyński, A. Kaliszewski, W. Furman, *Gatunki dziennikarskie. Teoria, praktyka, język*, Warszawa 2009.

Tabela 1. Częstotliwość ukazywania się treści o tematyce politycznej na łamach tygodnika katolickiego „Niedziela”

Kategorie tematyczne	„Niedziela” 2016 numery czasopisma																										
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	Razem
Polityka międzynarodowa	6		2	1	2	5	2	6	5	2	7	8	4		6	1	8	5	7	5	5	5	4	4			110
Polityka i politycy w Polsce	10	12	11	10	11	7	12	11	10	9	14	7	8	11	4	13	10	9	12	13	7	4	6	4	5		239
Opozycja	1	1	1	1	1	1	2	1	1	2	1	2	2	1	1	1	1	1		5	3	1	2	1	1		35
																											384

Kategorie tematyczne	„Niedziela” 2016 numery czasopisma																															
	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52	Razem					
Polityka międzynarodowa	11	9	1	1	4	5	3	1	3	2	2	4	5	6	4	3	1	1	4	2	8	8	5	6			102					
Polityka i politycy w Polsce	7	10	12	2	10	5	8	6	2	5	6	12	5	3	6	8	13	14	3	4	9	6	10	8	5		179					
Opozycja	1	1	3	1	1	1	1	1	2	1	1	1	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1	31					
																											312					
																											Ogółem (384+312)					
																											696					

Źródło: opracowanie własne na podstawie tygodnika katolickiego „Niedziela” za rok 2016.

Tabela 2. Gatunki dziennikarskie przedstawiające treści o tematyce politycznej na łamach tygodnika katolickiego „Niedziela”

Gatunki dziennikarskie	„Niedziela” 2016 numery czasopisma																										Razem
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	
Artykuł	4	3	2	2	2	1	3	5	3	1	3	1	1	2	1	3	2	3	6	1	1	3	1	3	1	54	
Notatka	1	2	1	1	1	3	4	3	1	3	4	3	1	1	1	3	4	4	4	1	1	1	2	1	2	1	58
Felieton	2	2	2	2	3	3	3	5	1	4	2	4	2	3	1	1	3	2	2	5	4	1	3	3	1	64	
Wywiad	1	1	3	1	3	1	2	2	2	1	1	1	1	1	1	2	1	1	2	1	1	2	1	1	1	22	
Flash (wzmianki)	9	5	7	4	7	5	7	10	8	6	9	10	13	9	1	11	5	9	7	10	7	6	5	4	7	181	
Edytorial	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	3	
Korespondencja																										1	
Reportaż																										1	
Komentarz																										0	
																											Razem
																											384

Gatunki dziennikarskie	„Niedziela” 2016 numery czasopisma																															Razem
	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52	Razem					
Artykuł	3	3	3	1	1	1	1	1	1	1	3	1	2	2	1	1	1	3	3	1	1	3	1	1	3	1	3	37				
Notatka	3	5	4	1	4	3	3	6	1	3	2	4	2	1	2	1	5	5	2	1	5	1	3	7	3	1	78					
Felieton	1	3	4	2	1	1	1	3	2	1	3	2	2	1	4	2	1	1	2	1	2	1	2	3	3	3	45					
Wywiad	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	15					
Flash (wzmianki)	12	8	3	8	7	7	1	3	1	3	1	3	9	6	5	3	8	6	2	3	11	8	9	5	5	134						
Edytorial																											0					
Korespondencja																											0					
Reportaż																											0					
Komentarz																											1					
																												Razem				
																												310				
																												Ogółem (384+311)				
																												694				

Źródło: opracowanie własne na podstawie tygodnika katolickiego „Niedziela” za rok 2016.

Tabela 3. Częstotliwość (w %) prezentowania treści o tematyce politycznej na łamach „Niedzieli”

„Niedziela” 2016			
Lp.	Kategorie tematyczne	Liczba	Wartość %
1.	Polska polityka i politycy	418	60,0
2.	Polityka międzynarodowa	212	30,4
3.	Opozycja	66	9,4
	Ogółem		99,98²⁵

Źródło: opracowanie własne na podstawie tygodnika katolickiego „Niedziela” za rok 2016.

Tabela 4. Gatunki dziennikarskie przedstawiające treści o tematyce politycznej na łamach tygodnika katolickiego „Niedziela”

„Niedziela” 2016			
Lp.	Gatunki dziennikarskie	Liczba	Wartość w %
1.	Flash (wzmianki)	315	45,4
2.	Notatka	136	19,6
3.	Felieton	109	15,7
4.	Artykuł	91	13,1
5.	Wywiad	37	45,5
6.	Edytorial	3	0,40
7.	Korespondencja	1	0,14
8.	Reportaż	1	0,14
9.	Komentarz	1	0,14
	Ogółem		99,92²⁶

Źródło: opracowanie własne na podstawie tygodnika katolickiego „Niedziela” za rok 2016.

Przeprowadzone badania wykazały, że najwięcej treści o tematyce politycznej znalazło się w kategorii *Polityka i politycy w Polsce* – 418 pozycji, co stanowi 60% zawartości badanego materiału. Do kategorii tej zakwalifikowano informacje dotyczące bieżących wydarzeń rozgrywających się na polskiej scenie politycznej w 2016 roku. Zaklasyfikowano tu m.in. materiały odnoszące się do rządzącej partii politycznej oraz jej polityków, polityki historycznej – jednej ze sztandarowych gałęzi polityki prowadzonej przez PiS, polskiej polityki zagranicznej, Trybunału Konstytucyjnego – organu władzy sądowniczej, katastrofy smoleńskiej oraz *dobrych zmian* wprowadzanych przez rząd.

²⁵ Kolumna „Ogółem”: $30,4 + 60,0 + 9,4 = 99,98$. Różnica 0,02 wynika z przyjętej metody zaokrąglania przez algorytm programu Microsoft Excel.

²⁶ Kolumna „Ogółem”: $13,1 + 19,6 + 15,7 + 5,3 + 45,4 + 0,40 + 0,14 + 0,14 + 0,14 = 99,92$. Różnica 0,08 wynika z przyjętej metody zaokrąglania przez algorytm programu Microsoft Excel.

W numerze pierwszym tygodnika ukazał się artykuł Witolda Dudzińskiego zatytułowany *Rok na reformy*, w którym autor przedstawia prognozę polityczną dla Polski na rok 2016: *Gdyby jednak wziąć pod uwagę układ polityczny, który powstał po wyborach, można oczekiwać stabilizacji. Po raz pierwszy w III RP mamy samodzielne rządy jednej partii, która może liczyć na przyjaznego prezydenta i ma przed sobą kilka lat bez kolejnych wyborów. Polacy wyraźnie oczekują zmian, a jeśli one się udadzą, można spodziewać się dalszej stabilizacji sytuacji w Polsce*²⁷. Autor wyraził przekonanie, że zapowiadane przez PiS ambitne plany przemian mogą być zrealizowane tylko wtedy, gdy Trybunał Konstytucyjny będzie neutralny²⁸.

Podsumowania pierwszych stu dni rządów premiera oraz partii PiS dokonał Artur Stelmasiak w artykule pt. *Studniówka rządów Beaty Szydło: Premier Beata Szydło nie zapomniła o swoich obietnicach wyborczych. W ciągu 100 dni udało się jej wprowadzić kilka sztandarowych zmian. Wystarczy spojrzeć w kalendarz, by zobaczyć, że już po 40 dniach 6-latki zostały uwolnione od przymusowego pójścia do pierwszej klasy oraz że praca nad wprowadzeniem w życie programu „Rodzina 500+” zajęła rządowi 80 dni. Oczywiście, nie wszystkim projekty PiS przypadły do gustu. Nie zmienia to jednak faktu, że Beata Szydło stoi na czele jednego z najskuteczniej działających rządów ostatnich dwóch dekad*²⁹.

O trudnościach i sukcesach pierwszych stu dni rządu w wywiadzie *Rzeczy oparte na dialogu* wypowiedziała się minister Beata Kępa, szefowa Kancelarii Prezesa Rady Ministrów: *Pierwsze miesiące działania naszego rządu pokazały, że naszym oponentom nie chodzi o żadną krytykę – nasz rząd jest od początku bezpardonowo atakowany. Powtórzę raz jeszcze krytyka jest zupełnie niemerytoryczna, wręcz histeryczna. Byliśmy rozliczani nawet z tego, czego nie mieliśmy w planach*³⁰.

Na temat zmian i roli mediów z Jackiem Kurskim, prezesem Telewizji Polskiej, rozmawiał ks. Ireneusz Skubiś. Na pytanie: *Czy ekipa obecnie sprawująca władzę pragnie przywrócić w Ojczyźnie normalność? Jak wpisuje się w to zarządzana przez Pana Prezesa TVP? Jacek Kurski* odpowiedział: *Chcemy, żeby telewizja mówiła o ważnych dla Polaków sprawach. Musi to być telewizja*

²⁷ W. Dudziński, *Rok na reformy*, „Niedziela” 2016, nr 1, s. 40-41.

²⁸ Ibidem.

²⁹ A. Stelmasiak, *Studniówka rządów Beaty Szydło*, „Niedziela” 2016, nr 9, s. 22.

³⁰ *Rządy oparte na dialogu. O szaleńczym tempie prac nowej ekipy rządowej, o bilansie ostatnich 100 dni oraz o planach na najbliższe lata z min. Beatą Kępą, szefową Kancelarii Prezesa Rady Ministrów, rozmawiają ks. Marek Łuczak i Mariusz Książek*, „Niedziela” 2016, nr 9, s. 24.

*powagi i konkretności*³¹. Jedno z pytań dotyczyło możliwości przeprowadzenia zmian w telewizji przy współdziałaniu otoczenia, które do tej pory ją kreowało. Prezes Telewizji Polskiej odpowiedział: *Powiem wprost: trzeba wpuścić nowe szczupaki do tego stawu. Trzeba spluralizować grono twórców, dziennikarzy i komentatorów. To się właśnie dzieje, również w sferze kultury. Do tej pory było tak, że telewizja była gmachem wydmuszką, a produkcja odbywała się poza telewizją. Środkiem do naprawy tego stanu rzeczy jest spluralizowanie grona programistów kultury, producentów i wprowadzanie nowych bohaterów masowej wyobraźni, rozpisywanie konkursów na scenariusze*³².

Drugą co do wielkości kategorią najczęściej pojawiającą się w „Niedzieli”, z wynikiem 212 pozycji, jest *Polityka międzynarodowa*. Uwzględniono w niej np. bieżące informacje dotyczące polityki w świecie, Unii Europejskiej, wyborów prezydenckich w Stanach Zjednoczonych, sytuacji politycznej w Rosji, opuszczania szeregów Unii Europejskiej przez Wielką Brytanię, problemów z uchodźcami, polityki imigracyjnej.

W artykule pt. *Viktor Orban jako obrońca wiary* Jerzy Robert Nowak przedstawił polityka i jego działania na rzecz odnowy Europy w duchu chrześcijaństwa³³. Skupił się głównie na *misyjnych wypowiedziach Orbana, jego konsekwentnych wystąpieniach na rzecz wzmocnienia roli chrześcijaństwa i krytyki agresywnego sekularyzmu w UE na różnych kongresach i spotkaniach za granicą*³⁴.

O fakcie wystąpienia Wielkiej Brytanii z szeregów Unii Europejskiej poinformował czytelników tygodnika Tomasz Musiał w artykule pt. *Unia Europejska bez Wielkiej Brytanii*³⁵. Autor zauważył, że jest to wydarzenie historyczne, które nigdy jeszcze nie miało miejsca. Do tej pory państwa tylko starały się o członkostwo i przystępowały do projektu, ale nikt jeszcze nie zdecydował się na wyjście. *Szkoda. Tak można krótko podsumować, szanując prawo do samostanowienia narodów, decyzję Brytyjczyków o wyjściu z Unii Europejskiej*³⁶.

Opozycja to kategoria, która z wynikiem 66 pozycji stanowi 9,4% badanego materiału. Zaliczono do niej materiały dotyczące pracy poprzedniego rządu, partii politycznych z wyłączeniem ugrupowania Prawa i Sprawiedliwość. W grupie tej uwzględniono także stałą rubrykę autorską zamieszczaną na łamach

³¹ Wprowadzam uczciwą równowagę stron. Z Jackiem Kurskim – prezesem Telewizji Polskiej – rozmawia ks. Skubiś, „Niedziela” 2016, nr 11, s. 36.

³² Ibidem.

³³ J.R. Nowak, *Viktor Orban jako obrońca wiary*, „Niedziela” 2016, nr 37, s. 22-23.

³⁴ Ibidem.

³⁵ T. Musiał, *Unia Europejska bez Wielkiej Brytanii*, „Niedziela” 2016, nr 27, s. 20.

³⁶ Ibidem.

„Niedzieli” – *Nowe rozmaitości*. Zawiera ona notatki przedstawiane w kpiącej konwencji, mające na celu ośmieszanie przeciwników politycznych, sytuacji i wydarzeń politycznych. Przykładowo: *Afera na miarę opozycji: Opozycja wykryła pierwszą aferę w rządzie. Nazwała ją aferą helikopterową. Cóż powiedzieć? Cytując klasyka, zresztą też z opozycji: Taka afery, jaka opozycja*³⁷. *Wąska grupa: Grupa działaczy PO zamówiła sondaż. Wynik badania jest zadziwiający: ludzie przebijają nogami, żeby na czele Platformy stanęła na nowo Ewa Kopacz. Stawiamy, że tą grupą działaczy jest Michał Kamiński. Tandem. Aha. W badaniu padł jeszcze jeden ciekawy wynik. Nawet bardziej niż Grzegorza Schetnę – tego się można było spodziewać – ludziska nie widzą na czele PO Donalda Tuska. Sorry, ale nie wiemy, czym Donald Tusk tak podpadł tandemowi KK*³⁸.

Polski horror. Bilans poprzednich rządów jest artykułem, w którym Artur Stelmasiak dokonał podsumowania i krytycznej oceny poprzednich rządów. Zarzucił byłej ekipie rządzącej podwojenie do ponad biliona złotych długu publicznego, wliczając w to przejęte składki na fundusz OFE, budowanie za pożyczone pieniądze najdroższych autostrad w Europie, a także, w wyniku niegospodarności, kolejne starty finansowe³⁹.

Michał Karnowski w swoim felietonie pt. *Straszne osiem lat ustosunkował się do raportu oceniającego stan państwa po rządach koalicji PO-PSL: Skala patologii w państwie przeraża. Diagnoza, jaką wiele środowisk patriotycznych prezentowało przed wyborami, została nie tylko potwierdzona, ale i poszerzona. Bo można było podejrzewać ludzi Tuska o złodziejstwa, marnowanie pieniędzy podatników i pławienie się w luksusach na ich koszt. Ale czy można było ich podejrzewać o działania na granicy zdrady interesów państwa? (...) Wojsko w stanie zapaści, a to, które jest, stacjonuje nie tam, gdzie potrzeba. Pieniądze na obronność wydane źle, bez troski o efekt i głównie za granicą. Służby specjalne sprzedające obcym wywiadom osoby chcące przekazać ważne informacje, za to z pasją inwigilujące dziennikarzy, środowisko Radia Maryja i przeciwników politycznych. Na dodatek gigantyczne zadłużenie, które miało nas spętać i skazać na los ubezwłasnowolnionej właśnie długami Grecji*⁴⁰.

Zakończenie

Przeprowadzona analiza wykazała, że na łamach tygodnika katolickiego „Niedziela” tematyka związana z polityką jest szeroko artykułowana.

³⁷ (pr), *Nowe rozmaitości*, „Niedziela” 2016, nr 43, s. 42.

³⁸ (pr), *Nowe rozmaitości*, „Niedziela” 2016, nr 28, s. 40.

³⁹ A. Stelmasiak, *Polski horror. Bilans poprzednich rządów*, „Niedziela” 2016, nr 21, s. 18.

⁴⁰ M. Karnowski, *Straszne osiem lat*, „Niedziela” 2016, nr 21, s. 35.

Przedstawiane czytelnikom wiadomości dotyczą przede wszystkim polityki, która rozgrywa się na polskiej scenie politycznej z udziałem rządzącej obecnie partii politycznej. Odbiorca czasopisma z łatwością może zauważyć przychyłość i życzliwość redakcji tygodnika do prawicowego ugrupowania politycznego PiS. W gronie autorów piszących teksty zamieszczane w czasopiśmie doszukać się można m.in. Czesława Ryszka – dziennikarza, pisarza, polityka – senatora PiS⁴¹; prof. Mirosława Piotrowskiego – historyka, wykładowcy akademickiego, polityka – posła do Parlamentu Europejskiego⁴²; Jana Marię Jackowskiego – eseistę, publicystę i pisarza, polityka senatora⁴³.

Czytając „Niedzielę”, można stwierdzić, że jest to czasopismo mocno osadzone na podwalinach Ewangelii, nauk papieskich, kultu maryjnego, miłości i wiary. Na swoich łamach przede wszystkim porusza problemy związane z życiem Kościoła katolickiego w Polsce i na świecie. Przedstawia zagadnienia historyczno-kulturalne, społeczne i etyczne, nie odzęgając się przy tym od tematyki politycznej. Jak pisał były redaktor naczelny ks. Ireneusz Skubiś: „*Niedziela*” to pismo przeniknięte duchem patriotyzmu – bo przecież Ojczyzna winna stanowić dla każdego z nas przedmiot wielkiej miłości i przywiązania⁴⁴. W 1996 roku w jednym z wywiadów powiedział także, że: *Polska prawica na pewno postrzeżga w „Niedzieli” swego sojusznika i swego rodzaju rzecznika prasowego. Ale chcę jeszcze raz mocno podkreślić, że jesteśmy niezależni od polityki i polityków, jesteśmy po prostu „kościelni”, toteż nie opowiadamy się wprost za żadnymi konkretnymi opcjami politycznymi*⁴⁵. W roku 2014 w artykule pt. *Kościół moja miłość* ks. Ireneusz Skubiś odciął się od schlebiana jakimkolwiek ugrupowaniu, tłumacząc: *Owszem, jak w każdym domu trzeba niekiedy użyć komuś miejsca, pozwolić się wypowiedzieć, bo czasem w ważnych dla Ojczyzny sprawach ludzie nie mają siły medialnego przebicia – ale to nie znaczy, że uprawiamy politykę czy opowiadamy się za tą czy inną partią. Po prostu stosujemy zasadę pomocniczości. (...) „Niedziela” stara się więc także służyć ludziom, których uważa za prawdomównych, prawych, uczciwych, kochających Boga i Ojczyznę*⁴⁶.

⁴¹ C. Ryszka, *Życiorys*, Dostępny w World Wide Web: <<http://ryszka.com/zyciorys/>> [Dostęp: 05.05.2017].

⁴² M. Piotrowski, *Życiorys*, Dostępny w World Wide Web: <<http://bit.ly/2i539yi>> [Dostęp: 05.05.2017].

⁴³ J.M. Jackowski, *Działalność publiczna*, Dostępny w World Wide Web: <<http://bit.ly/2zx-pHkV>> [Dostęp: 05.05.2017].

⁴⁴ I. Skubiś, *Boże, błogosław „Niedzieli”!*, „Niedziela” 2016, nr 38, s. 3.

⁴⁵ *Rozmowa o „Niedzieli”*. Z ks. dr. Ireneuszem Skubisiem – redaktorem naczelnym „Niedzieli” – rozmawia Krzysztof Gołębiowski z *Katolickiej Agencji Informacyjnej*, „Niedziela” 1996, nr 15, s. 10.

⁴⁶ I. Skubiś, *Kościół – moja miłość*, „Niedziela” 2014, nr 17, s. 3.

Dzisiejsza rzeczywistość w kraju, zawirowania w Sejmie, niestabilna sytuacja polityczna w świecie – to wszystko sprawiło, że tygodnik podejmuje na swych łamach także kwestie szeroko pojętej polityki. Redakcja nie kryje przy tym swojej sympatii i poparcia dla prawicowego ugrupowania politycznego. Zasadne wydaje się zatem pytanie: czy poprzez tę sympatię, deklarowane poczucie patriotyzmu i swoje zaangażowanie w pomoc rządzącym „Niedziela” staje się nieformalnym pismem tej organizacji?